

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Reus Divendres 19 de Novembre de 1897

Núm. 3.422

Any XII

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 1.000 pess.

en les províncies trimestral. 1.000 pess.

Extranjero y Ultramar. 1.500 pess.

Antunes, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

Administració d'aquest diari i en les principals

llibreries d'aquesta ciutat y de fora.

En Barcelona, litografia Mallorfe, carrer Junquera, 6.

No s'returnen los originals encara que no's publiquin.

Farmacia Serra La que paga més contribució de la província
FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT
Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo DOCTOR BIADA, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, ex-
quefe de clínicas y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzbourg, ex-ajudant
dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULTA á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5.
Arrabal alt de Jesús, 38, sobre'l Correu.
Los demés dies à Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 á una
y de 4 á 5.

MALALTIES DELS ULLS

é l'oculista de Tarragona D. J. MIRO' accedint gustós á las peticions de sos numerosos
clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 a 5 de la tarde. Consulta: Arrabal
Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.

Los demés dies en son gabinet de TARRAGONA, de 10 a 12 del matí y de 3 a 5 de la tarda.

Vinyas Americanas

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferrocarril, Figueras, (Girona)

SECCIÓ DOCTRINAL

Principis de colonisació

I

Avuy en que l'cel blau y rialler d'Espanya es veu
ennegrit per la fumarada que á Llevant y á Ponent ai-
xecan las guerras colonials que 'ns aflagellan, es de tot
punt precis sentar bases verdaderas pera la colonisació
dels pobles, lo que 'ns demostra al mateix temps las
causas d'aqueixas guerres. Los politichs que aixís ho
coneixen, parlan á tot drap de colonias y colonisació,

Lo mateix Silvela ha escollit per tema d'un de sos
discursos, lo principi de colonisació, y á n'aquest dis-
curs es lo que ens referim en aquets articles.

Quete d'un parti menut, en vigilias d'arribar á
esser l'hereu d'en Cánovas, te molta importancia, lo
que ell digni ja que á bon segur será lo que tranquila-
ment ab alternativa d'En Sagasta, es menjará las ci-
teras.

Tracta en lo discurs de referencia, com ja hem dit,
de principis colonisadors y d'altres coses per l'istil.
Afirma lo Sr. Silvela que la colonisació es signe de su-
perioritat antropològica en pró d'la rassa colonisado-
ra. Segons ell, los pobles colonisadors exuberants de
vida, expansius, forts y enèrgichs per naturalesa, es-
pargeixen aqueixa exuberancia de vida á las colonias
y las rassas colonisadoras ho fan ja, podríam dir, per
naturalesa, perque es instant del poble, perque aquella
superioritat lo porta á derramar sos bens y favors á
aquells pobles desvalguts, esterils, miserables, pobres
que casi mereixerian esser esborrats del mapa mundi.

No pot negarse que generalment la rassa colonisa-
dora, té una superioritat antropològica sobre la colonis-
ada, perque la lluita de civilisats contra civilisats no
porta mes que, malgrat á la civilisació, á la ruina y
miseria. Es precis en la colonia que hi hagi sempre lo
que amoixa y caü i fins pagui si pot lesser, y aquella
superioritat de que parla. En Silvela no mes serveix
per embrutar á la rassa que la te. Perqué aixís com en
filosofia pura es mes digna de llàstima el delincuent
que la víctima, ho es també en la moral política lo po-
ble que apesar de sas facultats no mes serveix pera es-
clavir rassas y reduhirles á l'impotencia.

Aqueixa empresa es á lo que fórsament ha de por-
tar los principis que En Silvela proclama; d'una part
es, segons ell, d'una superioritat innegable la rassa
colonizadora, per altre, los colonisadors han de creure
cegament aqueixa superioritat. Poseu en mans dels
moderns Estats aqueixos principis, divinissimo devant
de las colonias, alseulo fins als novols, mentres emba-
biecats los pobres colonisats alsin la vista al territori
que 'ls porta aquells homes los mes sabis de tota la co-
lonia, los mes inteligenys, fenlos un mitj-Deus, y
aqueys Estats ab la rahó á la punta del' espasa, y ab
la conciencia á la butxaca farán prompte objecte d'ex-
plotació la mes descarada, á aquells que ans eran tant
salatges, pero felissons en mitj de sas besties. Per
portar á un poble á la rahó, pero unicament perque al
venirela desesperi de rabia, al veure lo paper que li to-
ca desempenyar en lo mon, es positivament un delicto
moral que no te prou paraulas lo diccionari per cali-
ficar.

Es precis pensar y rumiar molt; en la colonia ju-
gan sempre dos elements; el colonial y el de la metró-
poli; aquell mira per ell, l' altre ho mira per son be;
oposat casi sempre ab lo de la colonia... En lo joch d'
aqueixos elements está l'intringulis del problema co-
lonial. En lo primer periodo lo mes difícil perque es lo
que obra camí pels demés, aquell en que 's troba mes
senyalada la diferencia d'aqueixos elements de referen-
cia, la relació que s'estableix ha d'esser tutelar pero
no ab aquella tutela successora de l'autoritat paterna,
romana, egoista, y desvergonyida, sino una tutela or-
denada, encaminada á aborrir lo desenvoluplo pacífich
dels interessos colonials. Lo fi d'aqueix periodo ha d'

ARTS Y LLETRAS

Del verb artístich

Del verb artístich parlá l'ilustre Conciliari del Cir-
col de Sant Lluch y eminent escriptor catalá, ab qui
tanta coneixesa tenen sota nos tres lectors, lo Dr. D.Jo-
seph Torras y Bages en yuna conferencia tinguda lo
mes d'Abril d'aquest any. Son treball nos comparat
gué al cap de pochs dias, bo y estampat, y ab l'afe-
tuosa addressa ab que nastre respectable mestre y amic
sol acompañar tots los seus. Arribar, rompre, faixa
y posarnos á llegirlo fou una sola cosa, perque, libran-
cament, de llibrés aixís ne venen pochs y quan ne vé
un sentim una impaciencia verdaderament infantil per si
saborejarlo. Y l'legírem tot de cap á cap, en brevisi-
ma estona, á pesar de que tot sovint al endinzarnos en
la profunditat dels conceptes nos sentiam aclapa-
rats y moguts á deixarho per un ultraocació, perqu'en
aqueixa conferencia sobre'l verb artístich abundan-
tant los pensaments que cada apartat necessita lectura
repetida y després meditació.

Acabarem aquell dia la lectura, de qualsevolga ma-
nera, y la partirem després, en horas oportunas, ara ab
un fragment, després un altre. Per llegir aixís a queix
granat treball del Doctor Torras hauríam bastat lo
attractiu del mateix llibre y nostras aficions á les ques-
tions estéticas, però, ademés d'aquí, pesava sobre nos
altres l'obligació de parlarne, y, si trobam dificul-
tats en ferne una lectura atenta, tal com l'assumpcio
y la profunditat de las consideracions demanaven,
que un altre pes no havíam de trobar al pensar que 'ns
tocava dirne alguna cosa, fer de critichs en cosa tant
superior á nostra ilustració y á nostras forses? Y veia-
qui com s'explica que la conferencia del sabi Concili-
ari del Circol de Sant Lluch s'haja estat tan temps ab
sobre nostra taula de treball, esperant un torn que
mai li arribava, fugint nosaltres cada vegada que 'ls
de llegir son títol escapulirse d'un remordiment, y
exposantnos per altra part á que l'autor, que tantas
mostres d'estimació nos té donades, nos tingués per
desagradits y descoisiderats, quan en rigor no eran
mes que poruchs y desconfists de nosaltres mateixos.

Afortunadament lo criteri estètic del Dr. Torres
està tant emparentat ab nostre criteri, si criteri pot
anomenar-se las quatre vagas idees estèticas que 'ns
serveixen de norma, que en rigor, més que página de
crítica, lo que debíam al lector era un treball d'aná-
lisis. Es dir, lo qu'ens tocava fer era demostrar lo

que s' havia proposat lo Doctor Torras ab aqueixa conferència y fer veure la manera com havia conseguit son lloitable objecte. Y això es lo que 'ns proposam fer avuy, de la manera que 'ns sia possible, esperant que l' autor per un cactó y l' lector per altre nos perdonarán en gracia de la bona intenció, nostres moltes deficiencias.

S. S. E. M. E. V. *

Al títol ab que bateja lo Doctor Torras sa conferència, *Del Verb artístich*, hi afegeix lo següent subtítol: *Comentari de Sant Tomàs*. Lo text del Mestre Angélich que serveix de peu al conferenciat es «*De differentia divini verbi et humani y De natura verbi intellectus*». Aquest text no arriba á ocupar una página del llibret del Doctor Torras y dona lloc al *Comentari* que n' té trenta cinc y n' podria tenir tres mil. Confessem nosaltres, que, si bé es veritat que l' autor, com tomista dels més convensuts y de verdadera nisaga, no s' aparta mai del carril, hi hâ, no obstant, en son Comentari gran abundor de conceptes estètichs que, sens estar fora del cas ans al revés, no se li haurien ocorregut de segur a qualsevol altre comentarista. Per de prompte ja en lo preàmbul, al començar á tractar de la creació artística, diu cosas tan verdaderas y ben ditas que solament copiantlas podém donarne idea:

«Tota concepció, l' engendrament d' una nova criatura sobre la terra, sempre es una cosa misteriosa. En la vida fisiològica es un misteri tant admirable que 'ls crits revela la existència d' aquell altre misteri que 'ls agnòstichs ne diuhen lo gran secret de la naturalesa, y los cristians la potència divina. Los mateixos pares ignoren lo misteri que practican; y quan aquella dona, digna d' eterna memòria, de qui parla la èpica història del poble judaych, lo segon llibre dels Macabeus, exhortava als seus set fills á morir en defensa de la fe, de la llengua y de la patria, volent alsar l' esperit d' ells à les regions confortables per la ànima de la eternitat, «patria lingua», los deya: fills, jo res hi sé de com vareu ésser formats en les meues entranyes, porque no fuy jo qui'os doná l' ànima y la vida, ni la qui ordenà los membres de cada hu de vosaltres. També lo mestre Fra Lluís de Granada, anys després d' haver escrit son llibre *La Guia de Pecadores*, un dels grans monuments, com tothom sab, de l' Art literari en llengua castellana, s' admirava, ab la simplicitat que caracterisa al gran escriptor, de la trassa que havia tingut en compòndrel; y nosaltres mateixos, estimants amichs, encara que estam á cent lleugues lluny d' esser genis, no obstant, algun colp nos admiram, no sabem com componguèrem les nostres petites obres, y sentim personalment y experimentalment lo misteri de la concepció intelèctual. La confessió d' aquest misteri es universal, de tots los temps y en tots los tons, desde la forma familiar y exacta ab que l' expressa un company vostre d' art, segons vos he sentit contar, dihen que 'l secret de la forma artística està en trobarla, que es una sort, com qui troba una peseta pel carrer, que després, encara que cerque tant com vulla, no'n trobarà cap mes; fins á la proclamació solemne que n' han fet tots los grans artistes, desde Homer al començar sos poemes, fins à Puvis de Chavannes, al pintar l' hemicicle de Lyô. En la fecundació intelèctual del artista, en la concepció de la seu obra, tothom hi reconeix un element inexplicable, la conjunció entre 'l mon de la materia y lo mon dels espírits; l' imaginació popular y la sabiesa dels filòsophs de l' antiguitat crearen muses y genis pera esplicar lo misteri, y en tot temps aquest, en totes les civilisacions y en totes les llengües, tant si l' ha volgut esplicar com deixarlo obscur, ha obtingut un nom que tothom comprehèn, propi del llenguatge artístich y del llenguatge popular. lo nom d' «inspiració», designant un fenomen interessantissim de l' ànima del artista».

L' engendrador es lo geni y, si bé l' únic que engendra es Deu, lo desitj d' engendrar y d' «assemblarlos á Deu», es propi de totes las criatures. L' autor posa en l' artista aquest mateix desitj, del que naien sus obres, en las quals llo' elo resplendor inmortal de la Bellesa, essent (l' artista) no solament instrument racional del Criador de totes les coses, sinó participant de sa dignitat sobiranà. Lo geni, l' engendrador, no té mestre aquí baix y es quelcom superior que sempre ha estat tingut per tal en la terra. Lo raig de llum que mou les facultats del artista vé de Deu y tothom ha convingut en expressarlo ab lo terme propi: inspiració.

Geni, entusiasme, inspiració son tres ideas que expressan totas plegades un mateix concepte, y l' atmosfera hont vichen es de calor y llum, com la del sol. L' home, sols estimulat per l' amor, reb visions intelèctuals. Y l' autor ho confi ma ab paraules del Evangelista Sant Joan: *Qui no estima no coneix á Deu.*

Sens amor no hi ha criatura artística y «fins en la Naturalesa Divina afirma la doctrina teològica que l' Engendrador està unit ab l' Engendrat per medi del amor.»

Per tot lo que hem dit fins ara comprendrà l' lector una mica competent que la idee platoniana, que tan gloriósament regnà entre 'ls filòsophs creyents en lo camp de l' Estètica, quan l' Estètica encara no tenia nom reconegut ni era considerada com una ciència; la idea platoniana, una mica menysprebada en aquells últims temps de tanta activitat filosòfica, està molt lluny d' haverse mort y torna á fer discorre als filòsophs y als estètichs y á influir en las obras artísticas. Conegut es lo principi de Platò, que l' amor es lo desitj de la immortalitat. «Wagner—diu lo conferenciant—volgué expressar aquest pensament en la faula de Tristany é Isolda, si bé cayent en lo panteisme, ab lo qual ell, cristian, se mostrà menos teólech que l' immortal autor del *Convit*. Wagner lo complement de la unió amativa lo troba dins de l' ànima universal; la Veritat cristiana nos la mostra ab més belleza en la unitat deformée de la gloria, *sens que ningú perda la propia personalitat*.» Y segueix tocant aquest punt lo Dr. Torras en les següents ratllas, que son de lo millor de son discurs:

«Mes la viva aspiració á la unitat per medi del amor en lloc es tan evident y real com en la doctrina del Evangel. En efecte, quan la Bellesa eterna s' encarna y volgué transfundir á tota la humanitat una participació de sa divina excelència, manifestà l' ideal que 'ns proposava, y que se 'm permeta aquest mot ja que parlo ab artistas, qual ideal era que tots fossem un sol, com Ell y son Pare etern son un sol; y veyeu també ara com parlant de geni, d' entusiasme, d' inspiració y d' amor arribam á la ratlla fronterera de lo sobrenatural; y, així com en filosofia s' arriba al terme de la Revelació y l' home sincer confessa la necessitat d' ella, així en lo domini del Art, tractant d' inspiració, arribam també á haver de confessar que tenim necessitat d' acudir á las inspiracions que 'ns han sigut trameses pels profetes y apòstols del Vell y del Nou Testament, per no acceptar les quals molts dels modernistes que sentiren en son si l' estimol del amor al Infinit, al dexondarse del somni del naturalisme que 'ls tenia sòpits, caygueren en extranyes fantasies, no sabent ensopregar aquella conjunció de realitat y de idealitat que constitueix lo mèrit y l' excelència de l' obra artística.»

(S' acabard.)

CRÒNICA

OBSERVACIÓ METEOROLÒGICA del dia 18 de Novembre de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' obser-vació	BARÒMETRE aneroides	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. par-ticular
9 m. 3 t.	760 766	83 82	0°	3°	Nuvol	

HORAS d' obser-vació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	ESTAT del cel
	Maxima	Minim.	Term. tipo			
9 m. 3 t.	Sol... 29 Sombra 20	10	13 17	S. S.	Cub Nin	0° 0°

Com deyam en nostra edició anterior, ahir, va tenir llòch en la casa colegi de las M. M. la Consolació la solemne inauguració del oratori ab un ofici al demà y un trisagi á la tarde, cquals actes foren ab música, baix la direcció del mestre amich don Miquel Planàs. Acompanyat per piano, harmonium, violoncello y contraix, executà la missa y l' trisagi, abdós composicions del citat mestre un nutrit chor de senyors, tots deixables del senyor Planàs, junt ab algunes de las religioses de la Casa, las que ab una afinació y ajust complerts contribuïren á que aquells actes resultessin mes solemnes y edificants.

En la funció religiosa del demà ocupà la sagrada càtedra, lo Reverent senyor Rector de Mora de Ebro, qui pronuncià, ab facil paraula un elocuentissim sermó del que n' sentirem fer los majors elogis.

En resum, la distingida concurrencia que omplia l' espayós saló oratori, sortí d' abdoas funcions religiosas agradablement impresionada, fent los majors elogis de las ilustradas M. M. á cual cárrec corre la direcció de la Casa colegi y ensenyansen que en ell se dona, per la solemnitat ab que han inaugurat lo non alter y per la bona idea en donar á la part musical la agradable novetat de que fossin senyoretas las encarregades de la seva interpretació, que fou tant lo bon efecte que produí, que la major part de las alabans foren pera nostre amich l' acreditad mestre Sr. Planàs.

Acostumats com estavam á que l' Excm. Ajuntament no celebrés sessió de primera convocatoria y per mes que en la Tribune de la premsa del Saló de Cent no hi faltava nostre reporter, en lo número d' ahir, no poguerem ocuparnos de la que se celebrà ans d' ahir á la que hi assistiren vint senyors regidors y l' Alcalde President.

Llegida l' acta de la anterior se passà á la votació del primer Tinent d' Alcalde, resultant del escrutini 10 vots á favor del senyor Briansó y 11 á favor del senyor Piqué, y com era la tercera sessió en que 's producia á aquesta votació, lo senyor Piqué que en las dos anteriors no havia obtingut cap vot, quedà nombrat primer Tinent.

Seguidament se suspengué la sessió pera posar-se d' acord en qui 's nombraria per la sexta tenència d' Alcalde.

Al reanudarse no mes entraren el saló 11 senyors regidors y l' Alcalde, y com era de primera convocatoria y no hi havia número suficient, lo senyor Borrás, en virtut de lo que prevé la lley, aixecà la sessió.

Ahir nos visità lo número de la *«Revista de Sport»* corresponent al mes d' Octubre.

Dita revista publica una llarga ressenya de la excursió que feren á Valls casi tots los ciclistas de la província.

Hem rebut lo quadern 13 de *«El Ejército Español»*, que dona á la estampa la acreditada tipografia Tasso de Barcelona.

Conté com los anteriors 16 autotipias, representant variis serveys dels diferents estatuts armats, las quals estan deixadas ab tota pulcritut.

Diuhen de Madrid que 'l Comité nacional socialista se proposa reunir-se pera nombrar les candidatures que hagin de presentar-se en las próximas eleccions.

Si 'ls socialistas han de començar per aquest camí á implantar lo seu sistema de govern, ja podém dormir tranquil·s.

Ab quatre actes de diputat que 'ls hi deixi treure en Sagasta se tornaran uns bons minyons de cap á cap, y fins potser arribarán á prestarli lo seu concurs per alguna obra patriòtica y de interès nacional.

Lo sorteig de la Loteria Nacional que s' ha de celebrar demà, consta de 25.000 bitlets, al preu de 50 pessetas dividits en dècims á 5 pessetas. Los premis serán 1250, importants 875.000 pessetas.

Diu un colega de Barcelona:

«Un colega dona la satisfactoria notícia de que pot considerar-se com definitivament resolta la huelga que durant nou mesos ha perturbat á Manresa. A no mediar resolució en contrari, diu l' aludit periódich que 'l dilluns pròxim camensarán los travalls en varis establiments fabrils.

Ab això quedará demostrat que un bon governador ha pogut fer en un mes lo que un governador impopular no pogué fer en un any.»

Perfectament. Hi ha governadors, com lo senyor Hinojosa era un dels tals, que sembla que van á las províncies no mes que á produir perturbacions y á explotarlas. Tot això devé agrair á la centralització.

Los periódichs que rebém de la ciutat del Turia continúan omplint ses columnas dels danys causats per los darrers ayguats. Son importantíssims los perjudicis que ha sufert tota aquella comarca.

Se nos comunica que s' han remés á Madrid dels pobles de Capellades y Moncada respectivament, los següents telegramas.

«Excm. Sr. Ministre d' Hisenda, Madrid.—En nom del Ajuntament, *«Asociació defensa de la Propietat rural»*, *«Centre Tradicionalista»*, *«Centre Català»*, *«Popular»*, *«Ateneo Catòlic»*, Círculs *«Porvenir»*, *«Esperanza»* y *«Cassino Republicà»*, tinchi l' honor manifestar á V. E. sa adhesió á la Exposició elevada per Assamblea Associacions de contribuïents de Barcelona contra investigació agents dels arrendataris de contribucions.—L' Alcalde de Capellades, Joan Roig y Orpi.»

«Excm. Sr. Ministre d' Hisenda, Madrid.—Reunits propietaris d' aquest poble ab motiu alarma creada per dependents arrendataris contribucions que exigeixen se pagui per major riquesa que la proporcional als rendiments finca, han acordat dirigir á V. E. següent telegrama: Propietaris poble Moncada manifestan á V. E. sa complerta adhesió á la Exposició elevada per la Assamblea Associacions contribuïents de Barcelona contra investigació agents dels arrendataris de contribucions.—Per la Comissió, Pere Vila y Altamira.»

A aquestes y altres onze adhesions que ja hem donat á coneixre en edicions anteriors á la Exposició de 28 d' Octubre suscrita per quinze Asociacions barcelonines contra la investigació del dependent del Arrendatari de contribucions, s' han d' ategirhi, segons notícies, las dels Alcaldes de Molins de Rey, de La Ametlla del Vallés y de Cardona en nom dels Ajuntaments y pobles respectius; las de les Llitis de Productors de Calaf y Vilanova y Geltrú y la de la Cambra Agrícola de Tortosa.

Diuhen los periódics que l' expedient relatiu á la incantació dels bens del santuari de Lluch, passarà á informe del Tribunal de lo Contencios.

Sembla ser que revocaré lo disposat per lo Sr. Navarro Reverter.

Mentrestant, lo digno bisbe de Mallorca, Sr. Cervera, ja ha mort, probablement del entado que li causa la expoliació d' aquell terrible ministre, mentres que ell està passejant pel extranger estudiant probablement en què podrà emplear los milions guanyats horradament en lo desempenyo del seu lucratiu Ministeri.

Així va'l mon!

En la elecció del Consistori dels Jochs Florals, resultaren elegits los senyors següents:

Mantenedors: D. Francesch Romaní y Puigdengolas, D. Maurici Barres, D. Ramon Abadal, D. Albert Llanas, D. Alexandre de Riquer y D. Pelegri Casades.

Suplents: D. Joseph Maspons, D. Pere Pagés, D. Ramon N. Comas y D. Joseph Gudiol, Pbre.

Lo recaudatahir per concepte de Consams en la Administració d' aquesta ciutat, puja á la cantitat de pessetas 1164'46.

SECCIO OFICIAL

D. Joseph M.^o Borrás Sardá, Alcalde Constitucional d' aquesta ciutat.

Faig saber: Que en virtut del resultat de la tercera votació pera l' carrech de Tinent primer d' Alcalde, que tingué lloch en sessió ordinaria celebrada per l' Excm. Ajuntament en lo dia d' ahir, quedá elegit pera dit càrrec lo Sr. Regidor D. Francisco Piqué Hortoneira.

Al donarlo á coneixer á aquets veïns espero que 'ls mateixos li prestarán la obediencia, respecte y consideració que li son degudas.

Reus 18 de Novembre de 1897.—L' Alcalde, Joseph M.^o Borrás.

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

L' Excm. Ajuntament de ma Presidència ha acordat cedir al millor postor per medi de pública licitació las obras d' execució pera la reparació de la caseta situada junt á la Riera de Maspujols que cubreix la maquinari elevatori d' aigües potables, baix lo tipo màxim de 414 pessetas 8 céntims y ab subjecció al plech de condicions y pressupost que 's trobará de manifest en lo Negociat de Foment de la Secretaria Municipal desde la fetxa d' aquest edicte fins lo dia 29 del corrent y hora de dos cuarts d' una de la tarde que se senyalan pera l' acte de dita subasta.

Les proposicions y las pujas se farán verbalment en la forma que indicará l' President, no admetentsen cap que excedeixi del tipo de subasta.

Los licitadors, pera ser considerats com tals entregarán individualment al Sr. President al fer sa primera proposició la cédula de vehinat y la carta de pago en que hi consti haver ingressat en la Dipositoria Municipal la cantitat de 25 pessetas com dipòsit provisional pera poguer licitar.

Lo pago 's fará de fondos municipals abenant setmanalment al contractista l' import de lo efectuat.

Reus 18 Novembre 1897.—L' Alcalde, Joseph Maria Borrás.

Registre civil

del dia 17 de Novembre de 1897

Naixements

Maria Esplà Giménez, Jabala Lissón, de Anselmo y Remedios.

Matrimonis

Lluís Vacas Endino, ab Angela Salvat Montané.

Defuncions

Rita Martí Compte, 71 anys, Font 9.—Anton Rius Duch, 77 anys, Angel de la Guarda 7.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Santa Isabel.

Sant de demà.—Sant Félix.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Roi

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á les 4 de la tarda d' ahir:

Interior	64'05	Filipinas
Exterior	80'07	Aduanas
Amortisable	1886	Cubas
Fransas	19'95	Cubas 1890
Norts	Obs. 6'00	Fransa 97'37
Exterior París	60'56	Obs. 3'00
París	33'	Londres

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los païssos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallès

Sureda, D. Joan Llauder Prats, don Joan Vallès Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres 90 dias fetxa... 33'00 operacions
» à 8 » vista. 00'00 diner.
París à 8 » . 32'60 operacions
Marsella à 8 » . 00'00 diner »

VALORS LOCALS DINERS PAPER. OPER.

ACCIONS	010	010	010
Gas Reusense	850	0	0
Industrial Harinera	550	0	0
Banca de Reus	515	520	0
Manufactura de Algodon.	70	100	0
C. Reusense de Tramvias, privilegiadas al 5 per cent.	150	0	0
Societat Hidrofòrica	135	150	0

BOLSI DE REUS

Cotizacions realisadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior.	68'08	Fransas.	19'95
Exterior.	89'05	Cubas vellas.	91'92
Colonial.	89'05	Cubas noves	113'37
Norts.	60'11	Aduanas ex-cupón	96'33
Obligacions Almàssas.	89	Oblies. 3'00 Fransa	68'87
		Filipinas	93'87

PARÍS			
Exterior.	60'11	Norts.	
Paris.	83	Londres	33'50

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 17

De Cete en un dia vapor «Correo de Cartagena», ab efectes, consignat à J. Escandell.

De Bilbao y esc. en 26 dias v. «Julián», de 599 toneladas, ab efectes consignat als senyors fills de B. Lopez.

De Valencia en 17 horas v. «Cervantes», de 296 toneladas ab efectes, consignat à don Joseph María Ricomá.

De Liverpool y escalas en 24 dias vapor «Lordura» ab efectes, consignat à don Modest Fenech.

Despatxades

Pera Valencia v. anglés «Garthdee», ab lastre.

Pera Cete v. «Correo de Cartagena», ab vi.

Pera Barcelona v. «Julián», ab tránsit.

Pera Barcelona v. «Cervantes», ab carga general.

Pera Liverpool y esc. v. «Torreda», ab carga general.

ANUNCIS PARTICULARS

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y modelat

BIRIGIDA PER

RAMON CASALS

Premiat ab medallles, diplomas y mencions honoríficas en varis exposicions, alumno per oposició del Regio Institutio di Belli Artis en Roma.

Ensenyansa de dibuix lineal, adorno, figura, paisatge, natural, pintura al oli y l' aquarela.

Dibuix y pintura ab model vivo

Carrer Major núm. 28, pis 1.º.—Reus

TELEGRAMAS

Madrid 18.

Desde la Habana comunican las següents notícias al «Heraldo»:

Los cònsuls de varis nacions á Cuba informan á sos respectius Goberns que la situació millora rápidament.

—S' ha iniciat una suscripció pera socorre als còntrats.

Los operaris de la fàbrica de tabacos Henry Clark, figurant en la llista ab la suma de 2,354 pesos or.

—S' ha rebut un despaió oficial de Manila dihent que s' ha presentat Aguinaldo ab tots los cabecillas insurrectos. Considera per lo tant lo general Primo de Rivera acabada la guerra.

—Lo text oficial del cablegrama de Manila, diu, ademés de lo telegrafiat, lo seguent:

Estant lo general Primo de Rivera á Bacoor se li presenta una numerosa comisió de part dels cabecillas insurrectes, manifestantli que volian sometre's.

Lo marqués de Estella los hi digué que dintre tres dies aniria á Manila y que allí tractarián de la su missió.

Lo general Primo de Rivera se felicita d' això en nom de la patria, considerant acabada la insurrecció tagala.

S' atribueix aquest felís fet á la organiació de las companyies de voluntaris.

—Sgurament y primers de febrer podrán verificarse las eleccions á la illa de Cuba.

En aquest cas en las provincias que no estiguin simplement pacificadas s' aplicará un procediment especial, que en aquests moments estuda l' senyor Moret.

—Cablean al «Heraldo» desde la Habana que l' general Pando ha demandat que los cos de voluntaris dongui un contingent pera guarnir los poblets y l' interior, ab l' objecte de que las tropas que avuy prestan aquest servei pugui operar á Orient.

—Los estudiants madrileños recullen firmas pera celebrar una manifestació en honor del general Weyler quan vingui á Madrid.

Coruña 17.

L' orfeó «El Eco» está ars obsequiant ab una serenata á D. Fernando Weyler.

Devant del Hotel d' Europa rodeja als coristas una gentada, extesa per los voltants de la fonda.

Han sigut aplaudidas varis composicions gallegas y en especial un Himne á la Libertat que ha sigut aclamat, prorrompent la multitud en viscas á Espanya y al general Weyler.

Corunya 18.

Está'l «Monserrat» á la vista, en lo qual hi van el general Weyler.

Ho avisan l' estellar de numerosos cohets que suran los ayres.

Se van formant grups en direcció als molles.

Sortirém al encontre del «Montserrat» en un remolcador de la Companyia Transatlàntica, invitats per lo Sr. Sánchez de Toledo.

Diversions públiques

Teatro Fortuny

Compañía d' ópera y sarsuela española

DIRIGIDA PER LO MESTRE

D. FRANCISCO PEREZ CABRERO

Funció per avuy.—19.º d' abono.—Debut de la tiple matrona D. Assumpció Martí de Moragas.—Se posarà en escena la sarsuela en 3 actes, del mestre Barbieri, «El Diablo en el Poder».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.

LEGRAMAS

GUIA DEL PASSATGER

SERVEI DE TRENS

[SORTIDAS]

De Reus á Barcelona

5'04 m. correu (per Villanova y Vilafranca) 4¹, 2¹ y

tercera. 10 segons. El tren si deixa al 10 de la matinada.

8'56 m. expresa, primera y segona dimars; dijous y dissabtes. (per Vilanova).

12'11 t. mercancies, segona y tercera.

14'57 t. correu (per Vilanova).

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca) 1¹, 2¹ y11'46 m. (per Vilanova) 1¹, 2¹ y

15'58 t. per id.

7'39 t. expresa (dimars, dijous y dissabtes).

10'57 t. mercancies, segona y tercera.

13'33 m. correu (per Vilanova).

14'57 t. correu (per Vilanova).

De Reus á Mora

9'33 m. 1'04 t. — 3'10 t. — 7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m. — 8'00 m. — 12'05 t. — 6'04 t. — 7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t. —

De Tarragona á Reus

— 7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

Totes les sortides són a les 10 del matí.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIO CATALANA

«Lo Catalánisme», per Valentí Almirall, 10 rals.

«Quadros», per Emili Vilanova, 2¹ rals.«La Dida», per Josep Feliu y Codina, 2¹ rals.«Cartas Andorranas», per Josep Aladern, 2¹ rals.

«Costumes típics», per id.

«Alcover», monografia, per id.

«Poesías», per Manel Marinello, 2¹ rals.«Oda á Barcelona», per Jascinto Verdaguer, 4¹ rals.

«Lo Pi de les tres branques», per id.

«Aglyya», per Ramon Massifern, 2¹ rals.«Croquis Pirinenchs», per J. Massó Torrents, 12¹ rals.

«La Fada», per id.

«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó, 2¹ rals.«Avant pel món», per Santiago Russiñol, 16¹ rals.«Les Cròniques catalanes», per Gabriel Turell, 12¹ rals.«Obras catalanas», per Josep Ixart, 20¹ rals.«Poesias», de Joan Maragall, 8¹ rals.«Alades», per Emili Guanyabens, 8¹ rals.«Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias, 8¹ rals.«Mont-lbas», per Bosch de la Triaxeria, 42¹ rals.«Quan jo era noi», per A. de Riquer, 20¹ rals.

Totes les sortides són a les 10 del matí.

Divulgació bibliòfica

Tercero Molina

Companys d'obres y edicions espanyoles

Divulgació bibliòfica

D. FRANCISCO PEREZ CABRERO

Nou espai per a la divulgació bibliòfica.

Tercero Molina

Divulgació bibliòfica

Tercero Molina